

טקס זיכרון ליצחק רבין

קהל נכבד,

18 שנים חלפו מאז הרצח המזעזע של יצחק רבין ז"ל על ידי מתנקש מתועב. הזמן שחלף לא הקטין את עצמת הזעזוע וההלם שאחזו בכולנו כאשר שמענו את שהתרחש באותו ערב ארוך בתל אביב. רבים חשו באותו רגע כאילו התייתמו מאב. אולי היה זה גילו המתבגר, אולי זו המבוכה והחיוך המבויש שאפיינו אותו בעת שנחשף לתקשורת, ואולי זה החום האנושי שבו. נראה שכל אלה נסכו בציבור את התחושה שיצחק בן ה-73 במותו היה סוג של אב לחברה הישראלית.

רצח יצחק רבין אינו רק רצח של אדם ומנהיג. זהו ניסיון לרצוח שיטה, זהו ניסיון לפגוע בהסדר הדמוקרטי הנוהג במדינת ישראל. השיטה הדמוקרטית בנויה על הסכמות המושגות ברוב דעות כאשר תנאי מרכזי לכך הוא שההסכמות מושגות בדרך לא אלימה תוך שכנוע האחר בעמדותיך. הרצח המתועב ניסה לרצוח את השיח הדמוקרטי ולהביא למערכת אנרכית בה כל החזק שולט. הגם שהצליח, למרבה הכאב, לגדוע את פתיל חייו של יצחק רבין, נראה כי בדמוקרטיה הישראלית הוא לא הצליח לפגוע. המערכת הדמוקרטית בישראל היא מערכת יציבה שידעה לבוא חשבון עם הרצח, להרשיעו ברצח המזעזע, ולהכניסו לכלא עד יומו האחרון.

טרם מותו היה יצחק רבין המנהיג המזוהה ביותר עם תהליכי שלום. נתון זה יש בו לכאורה כדי להפתיע, שכן יצחק הגיע לפוליטיקה הישראלית לאחר ששרת שנים ארוכות במגוון תפקידים צבאיים, וסיים את השירות בצה"ל כרמטכ"ל עתיר הישגים. נראה כי השנים הארוכות של לחימה ועימותים צבאיים עשו את שלהם ויצחק רבין הגנרל, הלוחם, הפך עם השנים לאדם השואף לשלום. זו בעיניי הייתה גדולתו: יצחק הבין את מגבלות הכוח, הוא הבין כי בעיה אשר לא נפתרה בדרך כוחנית, לא תיפתר על ידי הפעלת כוח נוסף.

תובנות אלו הביאו את יצחק רבין לכונן שני הסכמי שלום חשובים: השלום עם ירדן והסכמי אוסלו עם הפלסטינאים. השלום עם ירדן הוא שלום שהיה ועודנו שלום של הסכמה מאוד רחבה בעם ויצחק רבין זכה עליו לשבחים רבים.

הסכמי אוסלו עם הפלשתינאים לעומת זאת היו הסכמים שהייתה לגביהם מחלוקת גדולה. ברחבי העולם ברכו על הסכמי אוסלו, יצחק רבין אף זכה בפרס נובל לשלום בגין החתימה עליהם. ואולם בישראל נחצה העם לשניים. מחנה גדול של מתנגדים קם להסכמי אוסלו כאשר אחד המתנגדים ביטא את התנגדותו, כאמור, בדרך הלא דמוקרטית ביותר ורצח את רבין על מנת לעצור את תהליכי הפיוס עם הפלסטינאים.

למרות אי הפופולאריות של מהלך אוסלו, לעומת השלום עם ירדן, יצחק רבין לא נרתע וקידמו באומץ לב מתוך אמונה כי זו הדרך הנכונה. תהא עמדתנו הפוליטית אשר תהא לגבי הסכמי אוסלו-עדיין אף לא אחד יוכל לחלוק על אומץ הלב שהפגין יצחק רבין שסבר שהסכמים אלו הדרך הנכונה לפיוס עם אויבינו.

זה היה אופיו – מנהיג ואדם אמיץ לב שפעל בהתאם לאמונותיו, ללא מורא, ללא שיקולים זרים וללא חשש להשלכות האישיות של מעשיו. הסכם שלום זה הביא ליצחק פרס נובל לשלום אבל גם הביא למותו של יצחק בטרם עת.

אנו כואבים את מותו של יצחק רבין ז"ל ומייחלים לכך כי יבוא יום ונצליח להגשים את צוואתו המדינית לפיה הביטחון האמתי של מדינת ישראל ותושביה טמון בעיקר בעריכת הסכמי שלום עם אויבינו.

תודה